

وهزارهتی دادی ویلایه‌ته په‌گرتوه‌کان مه‌کته‌بی لیکو‌لینه‌وی فی‌درالی

رینماییه‌کانی وه‌لامدانه‌وی هه‌ره‌شه وترساندن

هیرشه سایبه‌ریه‌کان

هیرشی سایبه‌ری ده‌توانی سازشی کومپیوتهره‌کته بکا وزانیاریه که‌سیه‌کانت ناشکرابکا.

- پاسویردی به‌هیز ودریژ به‌کار‌بینه وه‌مان پاسویرد بوجه‌ندین مألپیری جیاواز به‌کارمه‌هینه.
- نایه‌کانی دژ‌ه‌فایروس و دژ‌مالویر و الیکه تا ئوتوماتیکانه نوئ بکرینه‌وه.
- نویکردنه‌وکانی سیستم و سوفتویر (نهدینته‌کان) به‌کسر وپاش کهوتنه به‌ده‌ست دابیه‌زینه.
- پشتر استکردنه‌وی دوفاکتوری بو زانیاریه‌کانت به‌کار‌بینه.
- به‌شيوه‌یه‌کی به‌ده‌وام باک ئه‌پی داتا‌کانت بکه.

نه‌گهر گومات هه‌بو له‌وه‌ی که بویته قوربانی هیرشیکی سایبه‌ری:

- سیستمی کومپیوتهره‌کته مه‌سر‌وه یان گورانکاری تیدا مه‌که.
- ده‌سبه‌جی په‌یوه‌ندی به‌بانک و دامه‌زراوه داراییه‌کانت بکه بو پاراستنی هه‌ژماره بانکیه‌کانت له‌دزینی ناسنامه‌کته.
- پاسویرده‌کانت بگوره وچاودیری هه‌ژماره‌کانت بکه بو ده‌ست‌نیشانکردنی هه‌ر چالاکیه‌کی نامو.

هه‌ره‌شه به نامه‌ی نه‌له‌کترونی

هه‌ره‌شه به نامه‌ی نه‌له‌کترونی هه‌ره‌شه‌یه‌که له ریگه‌ی نامه‌ی راسته‌وخوی وه‌کو نیمه‌یل یان سوشیال میدیاوه به‌ده‌ست ده‌گا. له‌وانه‌یه هه‌ره‌شه‌ی چاولیسورکردنه‌وه وخواه‌سه‌ندن بگرته‌وه یان نه‌وه هه‌ره‌شانه‌ی که ناکامی دژ‌واریان لیده‌که‌وینته‌وه نه‌گهر که‌سی هه‌ره‌شه‌لنیکراو گویرایه‌ل نه‌بی.

- نیمه‌یل وپاشکوی نه‌وه نیمه‌یلانه مه‌که‌وه که له‌که‌سانی نه‌ناسراو نیردراون.
- له‌سهر سوشیال میدیا، په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل که‌سانی نه‌ناسراو یان ناپه‌سند مه‌که.
- پاراستن و سیکوریتی کومپیوتهره‌کته و سوشیال میدیا نه‌کاونته‌کانت و له‌سهر به‌رزترین ناستی پاراستن دابنی.

نه‌گهر هه‌ره‌شه‌یه‌کی نه‌له‌کترونی لیکرا:

- نامه‌که مه‌سر‌وه چونکه له‌وانه‌یه لیکو‌لینه‌وی زانستی و ته‌کنولوجی زانیاری گرنگی لئوه ده‌ربینی.
- نامه‌که له‌سهر شاشه‌ی کومپیوتهره‌که به‌کراوه‌یی به‌جی به‌یله.
- ده‌ستبه‌جی لایه‌نه‌کانی سه‌پاندنی یاسا ناگادار بکه‌وه.
- نامه‌که و سه‌ردیری بابه‌ته‌که و پروژ و کاته‌که‌ی چاپ بکه، وینه‌یه‌کیشی بگه‌ه یاخود کوپی بکه.
- هه‌مو به‌لگه نه‌له‌کترونیه‌کانیش بیاریزه.

هه‌ره‌شه‌ی ته‌له‌فونی

هه‌ره‌شه‌ی ته‌له‌فونی هه‌ره‌شه‌یه‌که له ریگه‌ی ته‌له‌فونه‌وه ده‌کری. ده‌بی هه‌ول بده‌ی زورترین زانیاری له‌پاره‌ی کابرای په‌یوه‌ندی‌که‌ر وه‌ره‌شه‌که به‌ده‌ست پینی، مه‌گهر هه‌ره‌شه‌که له‌تو نزیک بی یان له‌وانه‌یه نازار به‌خوت وکه‌سانی دی بگه‌یه‌نی.

- به‌هیمنی وه‌لامبده‌وه و ته‌له‌فونه‌که دامه‌خه.
- هه‌تا ده‌توانی، کابرای په‌یوه‌ندی‌که‌ر له‌سه‌رخه‌ت به‌یله‌وه. هه‌ولی به‌ده‌سته‌ینانی زانیاری بده‌تا بزانی که نایا هه‌ره‌شه‌که تابه‌ت به‌که‌سیکه، هه‌ره‌شه‌یه‌کی جدیه، یان مه‌ترسی راسته‌وخو له‌سهر خوت وکه‌سانی دی دروست ده‌کا.
- نه‌گهر بکری، نامازه به‌که‌سانی ده‌ور و به‌ریش بده هه‌تا نه‌وانیش گوینگر و ناگاداری پو‌لیس یان سه‌پینرانی یاسا بکه‌ن.
- هه‌رزانیاریه‌که که له ته‌له‌فونه‌که ده‌ده‌که‌وی لای خوت بینوسه.
- هه‌ره‌شه‌که‌ش ده‌قاوده‌ق بنوسه‌وه.
- نه‌گهر بکشری، په‌یوه‌ندی ته‌له‌فونه‌که‌ش ریکورد بکه.
- بو باسکردنی ورده‌کار یه‌کانی هه‌ره‌شه‌که له‌گه‌ل کارمه‌نده‌کانی سه‌پاندنی یاسا ناماده‌به.

هه‌ره‌شه‌ی روبه‌رو

هه‌ره‌شه‌ی جه‌سته‌یی روبه‌رو نه‌وه‌یه که بو خوت راسته‌وخو له مه‌ترسی دای چونکه زور نزیکی له‌وه‌که‌سه‌ی که هه‌ره‌شه‌ت لیده‌کا. له کاتیکی ناوادا، سنی بژاردت له‌به‌رده‌مدا هه‌یه:

۱- راکردن: ریگه‌یه‌ک بو هه‌له‌هاتن ده‌ست‌نیشان بکه. له کاتی راکردنیش، نه‌وه که‌لوپه‌لانه‌ی که له‌وانه‌یه جو‌له‌ت هئو‌اش بکه‌نه‌وه فری بده. نه‌گهر بشکری، یارمه‌تی که‌سانی دیکه‌ش بده تا رابکه‌ن. ته‌له‌فونیکیش بو ۹۱۱ بکه.

۲- خوت بشاره‌وه: خوت له به‌رچاوی هه‌ره‌شه‌که بزر بکه. ده‌رگا‌کان دابخه یان به‌ر به‌ست بخه به‌رده‌می ده‌رگا‌کان. ته‌له‌فونی ده‌ست‌یت بیده‌نگ بکه (هه‌تا له‌رزینی ته‌له‌فونه‌که‌ش بیده‌نگ بکه). به خوت به‌بیده‌نگی خوت مات بکه هه‌تا هه‌ره‌شه‌که ده‌روینته‌وه.

۳- به‌شهر وهره: شه‌رکردن ده‌بیت دوا چاره‌سه‌رت بی و ته‌نها کاتی که مه‌ترسی له‌سه‌رژینت زورنزیکی بی. هه‌ولی په‌که‌خستی هه‌ره‌شه‌که بده به‌هه‌مو و هیزوتوانای جه‌سته‌یی خوت په‌لامار بده.

هه‌ره‌شه‌ی زاره‌کی روبه‌رو نه‌وه‌یه که هه‌ره‌شه‌لنیکراو راسته‌وخو له مه‌ترسیدا نیه یان مه‌به‌ست له هه‌ره‌شه‌که نه‌وه‌یه که دواتر جیه‌جی بکری.

- هه‌ره‌شه‌که ده‌قاوده‌ق بنوسه‌وه یان توماری بکه.
- زورترین ورده‌کاری پیناسه‌ی هه‌ره‌شه‌که تومار بکه وکو: ناو، روخسار، ره‌نگی پینست، ره‌گه‌ز، به‌رزی بالآ، کیش، ره‌نگی قز و ره‌نگی چاو، ده‌نگ، پو‌شاک وه یان هه‌ر رواله‌تیکی جیاکه‌ر مه‌وی تر.
- خه‌به‌ری پو‌لیسیش (یان ده‌زگای سه‌پاندنی یاسا) بده.

نه‌گهر تو هه‌ره‌شه‌ی جه‌سته‌یی راسته‌وخوت له‌سه‌ریو، په‌یوه‌ندی بکه به ژماره 911

نه‌گهر هه‌ره‌شه‌ت لیکرا، تکایه په‌یوه‌ندی به ئوفیسی ناوچه‌یی ئیف بی نای بکه (لیستی ئوفیسه‌کان له‌م مألپه‌ر مدایه www.fbi.gov) وه یان ده‌توانی سه‌رمدوئ پینشکه‌ش بکه‌ی له ریی 1-800-CALLFBI (یان 1-800-225-5324) یان له ریی www.fbi.gov/tips.

هه‌روه‌ها ده‌توانی له ریی ته‌له‌فون یان له ریی ئونلین سه‌رمدوئیک بده‌یه ئیف بی نای، بی نه‌وه‌ی ناوی خوت ناشکرا بکه‌ی.

وہزارہتی دادی ویلاہتہ یهگرتوہکان
مہکتہبی لیکوآینہوہی فیڈرالی

رینمایہکانی و ہلامدانہوہی ہہرہشہوترساندن

نہگہر توشی ہہرہشہ یان ترساندن بوم، دہبی پھیوہندی بہ کام لایہنہوہ بکہم : پوآلیسی ناوچہکہ یان FBI ؟

- نہگہر تو یان کہسانی دی ہہرہشہی جہستہبی راستہوختان لہسہر بو، پھیوہندی بہ ژمارہ 911 بکہ.
- نہگہر ہہرہشہیہکت لیکرا کہ پھیوہندی بہ تاوانیکی فیڈرالیہوہ ہہبو ئہوا پھیوہندی بہ ئوفیسی ناوچہبی ئیف بی ئای بکہ (لیستی ئوفیسہکان لہم مآپہر ہدایہ www.fbi.gov) وہ یان دہتوانی سہر ہداوی پشکمش بکہی لہ ری 1-800-CALLFBI یان (1-800-225-5324) یان لہ ری www.fbi.gov/tips . تاوانی فیڈرالی بو نمونہ ئہو ہہرہشہانہ دہگرتہوہ کہ لہ لایہن تاوانی ریکخراو، نوینہری حکومہتیکہ بیانی، یان کارمہندیکی حکومیہوہ دہکرتین. دہتوانی خہبر بدہی بی ئہوہی ناوی خوت ئاشکرا بکہی.
- ہہمو روداویک لایہنی کہمی مہرجہکانی تیدا نیہ ہہتا ئیف بی ئای لیکوآینہوہی لہسہر بکا. نہگہر بویتہ قوربانی روداویک کہ ناگاتہ پلہی تاوانیکی فیڈرالی، لہوانیہ پٹیوست بکا خہبری پوآلیسی ناوچہکت بدہی. دہسہلاتی دادوہری لہسہر ناستی ناوچہبی و ویلاہتہکان پیوہری جیاوازیان ہہیہ بو لیکوآینہوہ لہ تاوانہ گومانلیکراوہکان.

پشبینی چی بکہم نہگہر لہ لایہن ئیف بی ئای چاوپیکہوتنم لہگہل کرا؟

- لہوانیہ ئفسہریکی ئیف بی ئای سہر بہ لقتیکی ئوفیسہکیان یان لہ شوینیکی تر چاوپیکہوتنم لہگہل بکا.
- ئیف بی ئای داوات لیدہکا کہ بہگوپڑہی توانا زورترین زانیاری لہسہر تاوانکار وہ وردہکاری ئہو ہہرہشہیہی کہ لہتو کراوہ پشکمش بکہی.
- ئیف بی ئای داوای زانیاری پھیوہندیکردن لہگہلندا دہکا ہہتا نہگہر پٹیوستی کرد بہدواداچونت لہگہل بکا.
- ئیف بی ئای ہہوآدہدا کہ ناسنامہ ونہینیکہانت بیاریزی.
- نہگہر پٹیوست بکا، لہوانیہ پسرپوریکی قوربانیاںی سہر بہ ئیف بی ئای لہ کاتی چاوپیکہوتنہکدہ ئامادہ بی تا زانیاری و یارمہتی پشکمش بکا، یان لہوانیہ پاش چاوپیکہوتنہکہ بہ تہلہفون یان لہ ری پوستہوہ پھیوہندی پتوہ بکا.

نزمترین مہرج یان پیوہرچیہ ہہتا ئیف بی ئای لپیچینہوہ لہ سکاالیہک بکا وہ/یان دہست بہ لیکوآینہوہ بکات؟

- ئیف بی ئای ئامادہیہ لیکوآینہوہ لہسہر ئہو ہہرہشہانہ بکا کہ یاسای فیڈرالی پشیل دہکن و نازار دہگہینن یان مہترسی دہخنہ سہر ئہو کہسانی کہ ہہرہشہیان لی دہکری.
- توانای حکومہتی و لاتہ یهگرتوہکان بو دادگاییکردن ئہو کہسانی کہ تاوانی ہہرہشہکردنیاں ئہنجامداوہ، بہ چہند فاکتہریک بہندہ، لہوانہ: کوالیتی بہلگہکہ، توانای ناسینہوہی ئہو کہسانی کہ کارمہکیان ئہنجامداوہ، دیاریکردن پیلانگیریہکہ، وہ/یان توانای دہستگیرکردن سہر پیچیکاران.

پشبینی چی بکہم نہگہر ئیف بی ئای دہست بہ لیکوآینہوہ بکا؟

- نہگہر ئیف بی ئای باوہری وای کہ تاوانیکی فیڈرالی ئہنجامداوہ، ئفسہریکی ئیف بی ئای یان پتر لہ ئفسہریک دہست بہ لیکوآینہوہ دہکن. وہک بہشیک لہ لیکوآینہوہکہ، ئفسہرانی ئیف بی ئای بہلگہ کوڈہکنہوہ، کہ لہوانیہ چاوپیکہوتن لہگہل تو و قوربانیکہانی تر بگرتہخو.
- لہوانیہ داواشت لیکری کہ لہبہر دم ئہنجومہنیکہی بالای سویندخورانی فیڈرالی بہسہر ہاتہکت بگیریہوہ.
- لیکوآینہوہیکہی چروپرنہنجام دہری. ہہتا لیکوآینہوہکہ تہواو دہکری، لہوانیہ کاتیکہی دوردریز بخایہنی. لہوانیہ توش لہ بہرہویشچونہکانی کہیسہکہ روژانہ ناگادارنہکریہوہ . ئہوپیری ہہولہکان دہخرتنہگہرتا لہ روداوہ گرنگہکانی لیکوآینہوہکہ ناگادار بکریہوہ، وہک دہستگیرکردن یان دواپریاری تو مہتبارکردن. گہر بکری، ئیف بی ئای پابہندہ زانیاری لہوابہتانتہ پت رابگہیہنی بہرلہوہی بخرتنہ بہر دہستی جہماور. بہلام ہہمیشہ دہبی ئیف بی ئای وریابی وزانیاری ہہستیار ئاشکرا نہکا کہ لہوانیہ زیان بہ لیکوآینہوہکہ بگہیہنی یان مہترسی زیاتر بخاتہ سہر ئہو کہسانی یاسا دہسہپنن.
- پسرپوریکی قوربانیاں لہ لایہن ئیف بی ئای ئامادہ دہبی وزانیاری دہداتہ ئہو قوربانیاںی کہ ناسراون ویارمہتیشیان دہدا وہ نہگہر پٹیوستی کرد، حوالہیان دہکا بووہرگرتتی ہہر فریاگوزاریہکی پٹیوست لہناوچہکہدا.

تہنانت نہگہر خہبردان لہ وردہکاریہکانی چونہتی ہہرہشہلیکردن و ترساندن سہر نہنجام نہبتہ ہوکاریک بو لیکوآینہوہ، نہوا رہنگہ لہ رتی یارمہتیدانی ئیف بی ئای یارمہتی قوربانیاںی تر بدا بو بہدواداچونی ہہرہشہکان و دیاریکردن جورہباوہکانی ہہرہشہکان.